

MAKRO SORU ÖRNEKLERİ

1)TÜİK tarafından ilan edilen temel makroekonomik göstergelerin bazıları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. **1.-4. soruları** bu tablo verilerinden yararlanarak cevaplayınız.(Hesaplamalarınızda virgülden sonra iki hane alınız.)

Göstergeler / Yıl	2010	2011	2012	2013	2014
Toplam Nüfus (milyon kişi)	73	74	75	76	76
Nominal GSYİH (milyon TL)	1098799	1297713	1416798	1567289	1747362
TÜFE	181,85	200,85	213,23	229,01	247,72
GSYİH Deflatörü	1037	1126	1204	1278	1385
İşgücü (bin kişi)	24594	25594	26141	27046	28786
İstihdam Hacmi (bin kişi)	21898	23266	23937	24601	25933
Ortalama Dolar Kuru	1\$=1,5TL	1\$=1,6TL	1\$=1,7TL	1\$=1.9TL	1\$=2.1TL

S1)Türkiye’de **2010-2014 dönemine ait ortalama büyüme oranını** hesaplayınız. **[Cevap: 0.04]**

S2) 2013 yılına ait dolar cinsinden kişi başına gelirleri (KBG) hesaplayınız. **[Cevap: 10853.8]** Aynı yıl Almanya’da kişi başına gelirin 44 000 \$, Almanya’da 1 kg domatesin fiyatının 1 \$ ve Türkiye’de 1 kg domatesin fiyatının da 1.5 TL olduğunu dikkate alarak, Türkiye ve Almanya’yı refah düzeyi açısından karşılaştırınız. **[Cevap: 44000/13915.1=3.16 kat]**

(Bilgi: Karşılaştırma için bulacağınız Dolar cinsinden KBG ile iç fiyatları dikkate alan Satın Alma Gücü Paritesine göre KBG’leri karşılaştırmalısınız)

S3) 2014 yılı itibariyle **TÜFE** endeksine göre enflasyon oranını hesaplayınız. **[Cevap: %8.16]** Enflasyon beklentisinin (¶) %4 ve nominal ücret artış oranının da % 10 olduğu varsayıldığında, bulduğunuz enflasyon oranının ne gibi maliyeti ortaya çıkar? Açıklayınız. **[Cevap: Beklenen reel ücret artışı %6 iken, gerçekleşen reel ücret artışı %1.84 olmuştur. Dolayısıyla çalışanlardan işverene bir gelir transferi gerçekleşmiştir]**

S4)2014 yılı işsizlik oranlarını hesaplayınız**[Cevap: %9.91]**. Bulduğunuz işsizlik oranının Okun Kanunu çerçevesinde iktisadi maliyetini hesaplayınız. (Doğal işsizlik %5 kabul ediliyor) **[Cevap: 2.5x%4.91=%12.27’lik bir üretim kaybı vardır]**

2)TÜİK tarafından ilan edilen temel makro ekonomik göstergelerin bazıları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. **1.-2. soruları** bu tablo verilerinden yararlanarak cevaplayınız.(Hesaplamalarınızda virgülden sonra iki hane alınız.)

Göstergeler / Yıl	2013	2014
Toplam Nüfus (milyon kişi)	76	76
Nominal GSYİH (milyon TL)	1567289	1747362
TÜFE	229,01	247,72
GSYİH Deflatörü	1278	1385
İşgücü (bin kişi)	27046	28786
İstihdam Hacmi (bin kişi)	24601	25933
Ortalama Dolar Kuru	1\$=1.9TL	1\$=2.1TL

S1)Türkiye’de **2014 yılına ait net büyüme hızını (oranını)** hesaplayınız. **[Cevap: %2.8- %0=%2.8]**

S2)2014 yılı itibariyle **TÜFE** endeksine göre enflasyon oranını hesaplayınız. **[Cevap: %8.16]** Bu durumda 2013 yılında 100 lira geliri olan bir şahsın durumunda nasıl bir değişme ortaya çıkmıştır? Açıklayınız. **[Cevap: reel geliri 91.84 olur]**

3)TÜİK tarafından ilan edilen temel makroekonomik göstergelerin bazıları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

1.-4. soruları bu tablo verilerinden yararlanarak cevaplayınız.(Hesaplamalarınızda virgülden sonra iki hane alınız.)

Göstergeler / Yıl	2013	2014	2015
Toplam Nüfus (milyon kişi)	76	77	78
Nominal GSYİH (milyon TL)	1567289	1748168	1952638
TÜFE	229	247	269
GSYİH Deflatörü	1278	1385	1487
İşgücü (bin kişi)	27046	28786	29678
İstihdam Hacmi (bin kişi)	24601	25933	26621
Ortalama Dolar Kuru	1\$=1.9TL	1\$=2.1TL	1\$=2.7TL

S1)Türkiye’de 2015 yılına ait büyüme oranını hesaplayınız. **[Cevap: %4.03]** Tabloda yer alan nüfus göstergelerinden de hareket ederek, Türkiye’de büyüme cinsinden refah düzeyi nasıl değişmiştir? Belirtiniz. **[Cevap: %2.74 artmıştır]**

S2)2013 ve 2015 yıllarına ait dolar cinsinden kişi başına gelirleri (KBG) hesaplayınız. [Cevap: 2013: 10853.8, 2014: 9271.78] Bulduğunuz değerlerden yola çıkarak, Türkiye’de kişi başına gelir düzeyi bakımından refah düzeyinin artıp artmadığını belirtiniz. **[Cevap: Refah düzeyi azalmıştır]** Aynı verilerden hareketle, 2015 yılında 2013 yılına göre gelir dağılımında adaletin sağlanıp sağlanamadığı hakkında ne söylenebilir? Belirtiniz. **[Cevap: gelir dağılımı adaleti bakımından bir şey söylenemez]**

S3)2014 yılı itibariyle TÜFE endeksine göre enflasyon oranını hesaplayınız. [Cevap: %7.86] Enflasyon beklentisinin (π^e) %4 olduğu varsayıldığında, ne tür bir enflasyon çeşidi ortaya çıkmıştır? **[Cevap: sürpriz enflasyon]** Nominal ücret artış oranının % 10 olması halinde, belirttiğiniz enflasyon çeşidinin maliyeti nasıl ifade edilebilir? **[Cevap: beklenen reel ücret %6 iken, %2.14 olarak gerçekleşmiştir]** Açıklayınız.

S4)2015 yılı işsizlik oranını hesaplayınız. [Cevap: %10.30] Doğal işsizlik oranının %4 olduğunu kabul edersek, bulduğunuz işsizlik oranının Okun Kanunu çerçevesinde (katsayı 3) iktisadi maliyetini irdeleyiniz. **[Cevap: %18.9’luk bir üretim kaybı vardır]** Bu durumda, Potansiyel GSYİH=100 ise, gerçekleşen GSYİH ne kadar olur? **[Cevap: 81.1]**

4)TÜİK verilerine göre, Türkiye’ye ait bazı veriler tabloda verilmiştir. Tablo verilerinden yararlanarak cevaplayınız.(Hesaplamalarınızda virgülden sonra iki hane alınız.)

Yıllar	Cari Fiyatlarla GSYİH (Milyon TL)	Sabit Fiyatlarla GSYİH (Milyon TL)	Dolar Cinsinden Kişi Başına Gelir	Satınalma Gücü Paritesine Göre Kişi Başına Gelir (\$)
2011	1 297 713	115 175	-	-
2012	1 416 798	117 625	-	-
2013	1 567 289	122 556	10 822	18 574
2014	1 749 782	126 070	-	-

S1a)2014 yılına ait büyüme oranını hesaplayınız ve bunun ne anlama geldiğini bir cümle ile ifade ediniz. [Cevap: %2.9; Bu ekonomide bir önceki yıla göre üretim düzeyi %2.9 oranında artmıştır]

S1b)2013 yılında Satınalma Gücü Paritesine göre kişi başına gelirin dolar cinsinden kişi başına gelirden daha fazla olmasının nedeni nedir? Bir cümle ile ifade ediniz. [Cevap: Türkiye’de Doların satın alma gücünün fazla olması; Türkiye’de iç fiyat seviyesinin ABD’ye göre daha düşük olması]

S1c)Gayrisafi Yurtiçi Hasıla Zimmi Deflatörü (GSYİHZD) cinsinden 2012 yılı enflasyon oranını hesaplayınız ve bir cümle ile ifade ediniz. [Cevap: %6.9; Tüm malların fiyatlarında ortalama olarak %6.9’luk bir artış olmuştur]

5)TÜİK tarafından ilan edilen temel makro ekonomik göstergelerin bazıları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. 1. ve 2. soruları bu tablo verilerinden yararlanarak cevaplayınız.(Hesaplamalarınızda virgülden sonra tek hane alınız.)

Göstergeler / Yıl	2010	2011	2012	2013
Toplam Nüfus (milyon kişi)	73	74	75	76
Nominal GSYİH (milyon TL)	1098799	1297713	1416817	1565181
TÜFE	178,40	189,98	206,84	222,36
GSYİH Deflatörü	1037	1126	1203	1277
İşgücü (bin kişi)	25641	26725	27339	28271
İstihdam Hacmi (bin kişi)	22594	24110	24821	25524
Ortalama Dolar Kuru	1\$=1,5TL	1\$=1,6TL	1\$=1,8TL	1\$=1,9TL

S1a) Türkiye’de 2011 ve 2013 yıllarında gerçekleşen büyüme oranlarını bulunuz ve karşılaştırınız[Cevap: %8.76, %4.07; Bu ekonomide 2013 yılında 2011 yılına göre üretim düzeyindeki artış azalmıştır].

S1b) 2010 ve 2013 yıllarına ait dolar cinsinden kişi başına gelirleri hesaplayarak, 2010 yılına göre 2013 yılında refah düzeyinde nasıl bir değişim olmuştur? Belirtiniz[Cevap:2010: 10034.69 Dolar, 2013: 10839.20 Dolar. Bu ekonomide 2010 yılına göre refah düzeyi artmıştır]

S2a) 2012 yılı itibariyle TÜFE endeksine göre enflasyon oranını hesaplayınız ve 100 TL’lik geliri olan bir kişinin bu enflasyon oranına göre satın alma gücünün ne yönde ve ne kadar değiştiğini belirtiniz [Cevap: %8.87; Bu ekonomide bireylerin satın alma gücü %8.87 oranında azalmıştır]

S2b)Hesaplayacağınız 2010 ve 2013 yılı işsizlik oranlarından hareketle, 2013 yılında işsizlik oranının azaldığı söylenebilir mi belirtiniz[Cevap: 2010 yılı işsizlik oranı: %11.88, 2013 yılı işsizlik oranı: %9.71. Bu ekonomide 2010 yılına göre 2013 yılında işsizlik oranı azalmıştır]

6)TÜİK verilerine göre, Türkiye’ye ait bazı veriler tabloda verilmiştir.

Yıllar	Cari Fiyatlarla GSYİH (Milyon TL)	Sabit Fiyatlarla GSYİH (Milyon TL)	Dolar Cinsinden Kişi Başına Gelir	Satınalma Gücü Paritesine Göre Kişi Başına Gelir
2012	1 415 786	117 675	10 497 \$	17 953 \$

a)Tablodaki verilere göre, 2012 yılına ait zimmî deflâtörü hesaplayınız ve bunu yorumlayınız [Cevap: 2012 yılı GSYİHD: 1203.13. Buna göre reel ve nominal gayri safi milli hasıla arasındaki farkın kaynağı 1203.13 düzeyindeki GSYİHD olmuştur]

b)Tablo verilerine göre, Satınalma Gücü Paritesine göre kişi başına gelirin dolar cinsinden kişi başına gelirden daha fazla olmasının nedeni nedir? [Cevap: Türkiye’de Doların satın alma gücünün fazla olması; Türkiye’de iç fiyat seviyesinin ABD’ye göre daha düşük olması]

7)Fiyat istikrarı kavramını tanımlayınız. Aşağıda verilen tablo verilerinden yararlanarak, Yıllık Değişim (Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim, %) değerlerini hesaplayınız ve tablo üzerinde gösteriniz. Yaptığınız hesaplamalardan yararlanarak, Türkiye’de fiyat istikrarının sağlanıp sağlanamadığını a şıkında yaptığınız tanım çerçevesinde nedenleriyle birlikte belirtiniz. [Cevap: Fiyat istikrarı %1-%3 arası seyreden bir enflasyon oranını ifade eder. Hesaplanan değerlerden de anlaşılacağı üzere fiyat istikrarı söz konusu değildir]

Yıllar	Ekim Ayı İtibariyle Tüketici Fiyatları Endeks Rakamları (2003=100)	Yıllık Değişim(Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim, %)
2004	112.03	
2005	120.45	
2006	132.47	
2007	142.67	
2008	159.77	
2009	167.88	
2010	182.35	
2011	196.31	
2012	211.62	
2013	227.94	

8)Bir ekonomide gayri safi milli hasıla (GSMH)=1500, net dış alem faktör gelirleri (NFG)= - 200, amortismanlar (IA)=300, dolaylı vergiler (T₁)= 100, dolaysız vergiler (T₂)= 50 ve transfer ödemeleri (TR)=200 verilmektedir. Buna göre, gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH), milli gelir (MG) ve harcanabilir gelir (Y_D) miktarlarını bulunuz. [Cevap: GSYİH=1700, MG=1100, Y_D=1250] (Verilmeyen değerler 0 kabul edilir)

9)Aşağıdaki tablo verilerinden hareketle, 2015 yılı itibariyle cari ve sabit fiyatlarla GSYİH’deki artış yüzdelерini hesaplayınız. Bulduğunuz değerlerden hareketle, ortaya çıkan farkın nedenini belirtiniz. Belirttiğiniz bu nedeni, verilen verilerden harekete yapacağınız hesaplamalarla kanıtlayınız. [Cevap: Cari GSYİH’deki % Değişme: %11.74, Reel GSYİH’deki % Değişme: %3.98. FARK:%7.76. Bu farkın nedeni GSYİHD cinsinden enflasyon oranıdır. Gerçekten de enflasyon oranı hesaplandığında %7.46 çıkmaktadır]

Yıllar	Cari Fiyatlarla GSYİH (Milyon TL)	Sabit Fiyatlarla GSYİH (Milyon TL)
2014	1 748 168	126 258
2015	1 953 561	131 289

10) Aşağıdaki kavramları tanımlayınız

Milli Gelir, Büyüme Hızı (Oranı), İlmli Enflasyon, Gizli İşsizlik, Tüketim Bulmacası, Reel Gayri Safi Milli Hasıla(RGSYİH), Marjinal Tüketim Eğilimi[Cevaplar kitaplarda ve ders notlarında vardır]

11)Bir ekonomide gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH)=2000, net dış alem faktör gelirleri (NFG)= 200, amortismanlar (IA)=100, dolaylı vergiler (T₁)= 150, dolaysız vergiler (T₂)= 75 verilmektedir. Buna göre, harcanabilir geliri (Y_D) hesaplayınız (Not: Verilmeyen değerler sıfır kabul edilecek). [Cevap: Y_D=1875]

12)Baz yıl birinci yıl olmak üzere, NGSYİH, RGSYİH, büyüme oranı ve enflasyon oranını tablo içinde belirlenen alanları kullanarak hesaplayınız.(Virgülden sonra iki basamak) [Cevap: bold olarak gösterilmiştir]

Mallar	Fiyat (P)	Miktar (Q)	Fiyat (P)	Miktar (Q)
	1.Yıl	1. Yıl	2.Yıl	2. Yıl
X Malı	3	400	3	500
Y Malı	0.5	100	2	150
Z Malı	2.5	200	4	100
NGSYİH	1750		2200	
RGSYİH	1750		1825	
Büyüme Oranı	-		%4.28	
Deflatör	100		120.54	

Enflasyon Oranı	-	%20.54
-----------------	---	--------

13) TÜİK verilerine göre, 2016 yılı itibariyle 15 yaş ve daha yukarı yaştaki nüfus(Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus), 58 366 bin, işgücü 29 565 bin ve istihdam hacmi de 26 275 bin'dir. Buna göre, işsizlik ve işgücüne katılım oranlarını hesaplayınız. **[Cevap: İşsizlik oranı: %11.12, İKO=%50.65]**

14) TÜİK verilerine göre, 2016 yılı itibariyle toplam tüketim harcamaları (C) =1 542 254, stoklar dahil edilmiş gayrisafı yatırım harcamaları (GSI) =743 060, kamu harcamaları (G) =381 990, mal ve hizmet ihracatı (E) =571 429 ve mal ve hizmet ithalatı da (M)= 648 218 milyon TL'dir. Ayrıca nüfus 79 milyon ve ortalama döviz kuru da 1\$=3.00 TL'dir. Buna göre 2016 yılı itibariyle dolar cinsinden kişi başına geliri hesaplayınız. **[Cevap: 10930.44]**

15) Bir ülkede toplam nüfus=90 milyon, işsizlerin sayısı=20 milyon ve istihdam edilenlerin sayısı da 50 milyon ise işsizlik oranı ne kadardır? **[Cevap: İşsizlik oranı: %28]**

16) Aşağıdaki tablo verilerinden hareketle, bu ülkede 2011 yılı itibariyle büyüme gerçekleşmiştir denilebilir mi? Neden? Kanıtlayınız. **[Cevap: Evet Çünkü reel büyüme oranı %20 olmuştur.]**

	2010	2011
NGSYİH	400	600
Fiyat Endeksi	100	125

17) Bir ekonomide işsizlik oranı %9, doğal işsizlik oranı %5 ve Reel GSYİH da 200 birim ise, Okun Kuramı geçerli olduğu varsayıldığında Potansiyel GSYİH kaç birim olur? **[Cevap: $Y_N=222.22$]**

18) Okun kanununun geçerli olduğu bir ekonomide Reel GSYİH, potansiyel GSYİH'dan % 10 daha düşükse, işsizlik oranının % 9 olduğu bir durumda doğal işsizlik oranı % kaç olur?. **[Cevap: $U_N=0.05$] (Katsayı 2.5 kabul edilecek)**

NOT: BU SORULAR SADECE ÖRNEK SORULARDIR. DERSTE ANLATILAN TÜM KONULARDAN VE ÖNERİLEN KAYNAKLARIN İLGİLİ BÖLÜMLERİNDEN SORUMLUSUNUZ. SINAVA HESAP MAKİNESİ İLE GELİNECEKTİR.